

№ 16

29 апрель 2022 ел

ПОСТАНОВЛЕНИЕ КАРАР

Эчке финанс контроле һәм эчке финанс аудиты гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 157 һәм 269.2 статьялары нигезендә, эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР** БИРӘ:

1. Кушымта нигезендә эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру тәртибен расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Чирмешән муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз жаваплылыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Югары Кәминкә авыл жирлеге
башкарма комитеты житәкчесе

М.Н.Минһажев

Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Югары Кәминкә авыл җирлегенә
Башкарма комитеты
карашына кушылта
_____ 2022 ел, № __

Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын
гамәлгә ашыру тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Тәртип Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Югары Кәминкә авыл җирлегенә (алга таба - авыл җирлегенә) Башкарма комитетында эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын оештыру һәм үткәргүгә карата таләпләрне билгели:

1.2. Әлеге Тәртипнең максаты булып тора:

- җирлек бюджеты акчаларын максатчан һәм нәтиҗәле файдалануны бәяләү;

- бухгалтерлык исәбен һәм хисаплылыгын, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турында дәрәҗәләренә раслау;

- бюджет законнары һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган башка норматив актлар үтәләшен бәяләү

1.3. Эчке финанс контроле һәм эчке финанс аудиты җирлекнең вазыйфаи затлары тарафыннан (алга таба - комиссия) бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (алучыларга) һәм аларга караган җирлек бюджеты акчаларын алучыларга, җирлек бюджеты керемнәре администраторларына, җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторларына карата башкарыла.

2. Аудитның эчке муниципаль финанс контроле объектлары

2.1. Эчке муниципаль финанс контроле һәм эчке финанс аудиты объектлары (алга таба-контроль (аудит) объектлары) булып тора:

- Авыл җирлегенә башкарма комитеты, бюджет акчаларын баш бүлүче (алучы) буларак, бюджет керемнәренә баш администраторы, җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы.

3. Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын оештыру

3.1. Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын тормышка ашырганда тикшерүләр, ревизияләр, өйрәнү (обследование) (алга таба - контроль чаралар) үткәрелә:

- контроль объектының билгеле бер чордагы эшчәнлегенә карата аерым финанс һәм хужалык операцияләренә законлылыгын документаль һәм факта өйрәнү, бюджет (бухгалтерия) исәбенә һәм бюджет (бухгалтерия) хисаплылыгының дәрәҗәләген тикшерү буенча контроль гамәлләр кылу аңлашыла торган тикшерү;

- тикшерү объекты эшчәнлеген комплекслы тикшерү аңлана торган ревизия, ул кылынган финанс һәм хужалык операцияләренең барлык жыелмасының законлылығын документаль һәм фактта өйрәнү, аларны бюджет (бухгалтерия) хисаплылығында чагылдыруның чынлыгы һәм дәрәслеге буенча контроль гамәлләр башкаруда чагыла;

- өйрәнү (обследование), аның астында контроль объектының билгеле бер эшчәнлек өлкәсе торышына анализ һәм бәя бирү күздә тотыла.

3.2. Эчке муниципаль финанс контролен (аудитын) гамәлгә ашыру буенча контроль чаралар расланган план нигезендә үткәрелә.

3.3. Эчке муниципаль финанс тикшерүе (аудит) чараларын планлаштыру элек үткәрелгән тикшерүләрнең нәтижәләрен, бухгалтерлык исәбе регистрларын, норматив документларны, планлы, хисап мәгълүматларын исәпкә алып, бюджет законнарын бозуны, бюджет акчаларын максатсыз һәм (яки) нәтижәсез файдалануны, бухгалтерлык (бюджет) исәбенә һәм хисаплылыкның дәрәс булмавын фаразларга мөмкинлек бирүче бүтән мәгълүматны, шулай ук вакытлы контрольнең елына 1 тапкырдан да ким булмаганлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

3.4. Кирәк булганда, планнан тыш контроль чаралар үткәрелергә мөмкин.

3.5. Еллык тикшерү планы жирлек башлыгы тарафыннан раслана.

3.6. Планнан тыш тикшерүләр жирлек башлыгы йөкләмәсе буенча үткәрелә.

3.7. Планлы һәм планнан тыш тикшерүләр жирлек башлыгы чыгарган күрсәтмә нигезендә үткәрелә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә: контроль объектының исеме, тикшерелә торган чор, тикшерү темасы һәм нигезе, эш төркеме составы һәм тикшерү чарасын үткөрү вакытлары.

3.8. Контроль чарасын үткөрү турында контроль объектына язмача хәбәрнамә белән хәбәр ителә.

3.9. Планнан тыш тикшерү чаралары контроль объектына язмача хәбәрнамәдән башка үткәрелә.

3.10. Эчке финанс контролен оештыруны жайга сала торган нормалар эчке финанс аудитын оештыруга кагыла.

4. Эчке финанс контролен үткөрү

4.1. Авыл жирлегә башкарма комитеты:

а) жирлек бюджетының бюджет акчаларын баш бүлүче буларак түбәндәгеләргә юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамәлгә ашыра:

- әлеге баш бүлүче һәм аңа караган жирле бюджет акчаларын алучылар тарафыннан чыгымнар буенча жирле бюджетны төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү һәм бюджет исәбен алып бару буенча эчке стандартларны һәм процедураларны үтәү;

- бюджет чараларын куллануның сакчыллыгын һәм нәтижәлелеген арттыру чараларын эзерләү һәм оештыру;

б) жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы буларак, керемнәр буенча эчке стандартларны һәм бюджетны төзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, бюджет хисаплылығын төзүгә һәм бюджет исәбен алып баруға юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамәлгә ашыра;

в) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы буларак, эчке финанс контролен гамэлгә ашыра, ул бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча эчке стандартларны һәм бюджет төзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының шушы баш администраторы тарафыннан бюджет хисаплылыгын төзүгә һәм бюджет исәбен алып баруга юнәлдерелгән.

4.2. Тикшерү чарасын үткөрүгә керешеп, тикшерү объектына тикшерү чарасын үткөрү турында күрсәтмә күчермәсе тапшырыла.

4.3. Эшче төркем җитәкчесе һәм эгъзалары түбәндәгеләргә хокуклы:

- территориядә, административ биналарда һәм контроль объектының хезмәт урыннарында булу;

- үз оештыру-техник чаралары, шул исәптән компьютерлар, ноутбуклар, калькуляторлар, телефоннар белән файдалану, кертү һәм чыгару;

- контроль чаралар максатларына ирешү өчен барлык кирәкле документларны (белешмәләренә, язма аңлатмаларны һәм башка документларны) алырга;

- документларның күчермәләрен кәгазьдә дә, электрон рәвештә дә алырга һәм контроль чара материалларына жәлеп итәргә;

- автоматлаштырылган системаларның мәгълүмати ресурсларыннан файдалану;

- тикшерелә торган мәсьәләләренә асылы буенча телдән аңлатмалар алырга.

4.4. Контроль чара барышында түбәндәгеләргә контроль гамәлләр үткәрелә:

- бюджет (бухгалтерлык) исәбәндә һәм бюджет (бухгалтер) хисаплылыгында кылынган финанс һәм хужалык операцияләрен исәпләү язмаларының беренчел исәпкә алу документлары белән чагыштыру юлы белән төгәл, үз вакытында һәм дәрәс итеп чагылдыру;

- жирлекнең муниципаль милкендәге товар-матди кыйммәтләренә, акчалата чараларның һәм кыйммәтле кәгазьләренә дәрәслеге, исәп-хисапларның, куелган товарларның, башкарылган эшләренә һәм күрсәтелгән хезмәтләренә дәрәслеге, чыгымнарны һәм финанс нәтижәләрен формалаштыру буенча операцияләренә факттагы булуы, сакланышы һәм дәрәслеге;

- контроль объектының бюджет (бухгалтерлык) исәбе һәм бюджет (бухгалтер) хисаплылыгы куелышы һәм торышы;

- матди кыйммәтләр һәм акчалар хәрәкәтен, чыгымнарны формалаштыруның дәрәслегенә, керемнең тулылыгына, акчаның һәм матди кыйммәтләренә сакланышына һәм факттагы булуына, башкарылган эшләренә һәм күрсәтелгән хезмәтләренә күләмнәре дәрәслегенә агымдагы контрольнең булуына һәм торышына;

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет чараларын файдалануның нәтижәлелеге, адреслылыгы һәм максатчан характеры;

- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартлар, максатлар һәм тәртипне үтәү;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыру (фаразлау);

- тикшерү объекты карамагына бүлөп бирелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларын түләү өчен билгеләнгән ассигнованиеләрне куллануның адреслы һәм максатчан характеры;

- сметаларының үтәлеше, агымдагы эшчәнлек, бюджет хисаплылыгы белән бәйлә чыгымнарның нигезле булуы;

- контроль (аудит) объекты тарафыннан закон бозуларны бетерү, матди зыянны каплау, алдагы тикшерү чаралары нәтижеләре буенча гаепле затларны жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрү.

Контроль чаралар барышында шулай ук персоналның эш вакытында эш урыннарында булуын һәм уку планының дәресләрне үткөрү графигы белән тәңгәл килүен тикшереп торуга гәмәлгә ашырыла.

4.5. Контроль чаралар расланган план нигезендә үткөрелә.

4.6. Тикшерү һәм ревизия нәтижеләре тикшерү акты - бәяләмә белән рәсмиләштерелә.

4.7. Акт кереш, тасвирлау һәм йомгаклау өлешләреннән тора.

4.8. Тикшерү яки ревизия акты ике нөсхәдә төзелә һәм тикшерү чарасын гәмәлгә ашыручы вазыйфаи затлар тарафыннан имзалана.

4.9. Тикшерү яки ревизия актының бер нөсхәсе контроль оешмасы җитәкчесен таныштыру турындагы билге белән комиссия рәисендә саклана, икенчесе, законнар нигезендә карарлар кабул итү һәм карау өчен, администрация башлыгына жиберелә.

4.10. Акт нигезләмәләре белән килешмәгән яки аның аерым нигезләмәләрен төгәлләштерү максаты белән контрольлек объекты җитәкчесе актны алганнан соң жиде эш көне эчендә, актның аерылгысыз өлеше булган үз искәртмәләрен (каршылыкларын) эчке финанс контроле органына жиберергә хокуклы һәм аларга контроль органы жиде эш көне эчендә һәр каршылык (кисәтү) буенча бәяләмә бирергә тиеш.

4.11. Җирлек башлыгы ачыкланган җитешсезлекләренә бетерү буенча чараларның барышын контрольдә тоту.

5. Эчке финанс аудитын үткөрү

5.1. Эчке финанс аудиты функциональ бәйсезлек нигезендә контроль (аудит) объектларына карата түбәндәге максатларда гәмәлгә ашырыла:

- эчке финанс контроленең ышанычлылыгын бәяләү һәм аның нәтижеләлеген арттыру буенча тәкъдимнәр эзерләү;

- бюджет хисаплылыгының дәрәсләген һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенең Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән бюджет исәбен алып бару методологиясенә һәм стандартларына туры килүен раслау;

- бюджет чараларын куллануның сакчыллыгын һәм нәтижеләлеген арттыру буенча тәкъдимнәр эзерләү.

5.2. Эчке финанс аудитын үткәргәндә өлкә милкеннән һәм өлкә милкеннән файдалануны регламентлаучы законнарның һәм башка норматив хокукый актларның үтәлешен, шулай ук бюджет (бухгалтер) исәбе һәм хисаплылык

формасын һәм эчтәлеген билгели торган норматив хокукый актлар таләпләренәң үтәләшен тикшерү гамәлгә ашырыла.

5.3. Эчке финанс тикшерүенең ышанычлылығын бәяләү һәм аның нәтижәләгән күтәрү буенча тәкъдимнәр әзерләү максатларында контроль (аудит) субъекты түбәндәгә мәсьәләләренә тикшерә:

- эчке финанс контролен гамәлгә ашыру тәртибен, рәвешләрен, методларын һәм периодиклығын билгели торган норматив хокукый актлар булу, аларның Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләренә туры килүен тикшерү;

- календарь елга төзелгән һәм контроль (аудит) субъекты тарафыннан расланган план булу;

- планда каралган контроль чараларның тулы һәм үз вакытында үтәләше;

- тикшерү чараларын оештыру һәм үткәрүгә карата таләпләренә үтәү;

- үткәрелгән тикшерү чараларының рәсмиләштерелгән материаллары булуы;

- тикшерү чаралары нәтижәләре буенча актны рәсмиләштерүгә карата таләпләренә үтәү;

- контроль чаралар үткәрү мәсьәләләре буенча гражданнар һәм оешмаларның мөрәжәгатәләрен үз вакытында карау;

- тикшерү эшчәнлегә турында хисап булу, анда контроль чаралар нәтижәләрен чагылдыруның дәрәсләгә һәм тулылығы;

- программаларны, ярдәмчә программаларны, чараларны үтәгәндә максатчан күрсәткечләренә анализлау;

- алдагы контроль чарасы тарафыннан ачыкланган житешсезлекләренә бетерү;

- эчке финанс контролен үткәрү һәм аның нәтижәләрен рәсмиләштерү өләшендә башка мәсьәләләр.

5.4. Бюджет хисаплылығының дәрәсләгән һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенәң Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнгән методологиягә һәм бюджет исәбен алып бару стандартларына туры килүен раслау максатында түбәндәгә мәсьәләләренә тикшерә:

- бюджетны төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү һәм бюджет исәбен алып бару;

- бюджет (бухгалтер) хисаплылығын тикшерү, аның дәрәсләгәнә, аны төзү һәм бирүнең үз вакытында булуына анализ;

- дебитор һәм кредитор бурычларын анализлау, һәм аны киметү һәм түләтү буенча тәкъдимнәр эшләү;

- бюджет исәбенәң беренчел күрсәткечләренә анализлау;

- бюджет исәбендә һәм хисапта кимчелекләренә һәм житешсезлекләренә ачыклау;

- бюджет исәбен алып бару өчен программа-техник комплексы булу;

- бюджет хисаплылығының дәрәсләгәнә аудит үткәрү һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенәң туры килү-килмәве өләшендә башка мәсьәләләр.

5.5. Бюджет чараларын куллануның сакчылығын һәм нәтижәләгән арттыру буенча тәкъдимнәр әзерләү максатында финанслар белән идарә итү

буенча контроль (аудит) объектларының эшчәнлегенә анализ һәм бәя биргәндә гамәлгә ашырыла:

- бюджет чараларын куллануның нәтижелелеген анализлау, финанс резервларын, шулай ук өстәмә финанс ресурсларын (керем китерә торган эшчәнлектән акча, максатчан программаларда катнашу һ. б.) жәлеп итү юнәлешләрен ачыклау;

- проектларны һәм программаларны билгеләнгән максатларга, бурычларга, нәтижелелекнең планлаштырылган күрсәткечләренә туры килү-килмәүне тикшерү;

- бюджет йөкләмәләрен үз вакытында финанслау өчен кирәкле норматив хокукый актларны үз вакытында эшләү һәм кабул итүне анализлау.

5.6. Үткәрелгән тикшерү нәтижеләре буенча контроль субъектының (аудит) вазыйфай затлары тарафыннан эчке финанс аудитының нәтижеләре турында бәяләмә (алга таба - бәяләмә) төзелә, анда ачыкланган кимчелекләрне һәм житешсезлекләрне бетерү буенча тәкъдимнәр, жыелган дәлилләр нигезендә эчке финанс тикшерүенең нәтижелелеген арттыру буенча тәкъдимнәр күрсәтелә.

5.7. Бәяләмәне төзер алдыннан алынган дәлилләрнең житәрлек һәм тиешле булуын бәяләргә киңәш ителә.

Дәлилләр житәрлек булып тора, әгәр фактларга нигезләнә торган мәгълүмат ышанычлы булып торса.

Дәлилләр ышанычлы булып санала, әгәр мәгълүмат иң тулы һәм ышанычка лаеклы булса.

Дәлилләр урынлы булып тора, әгәр мәгълүмат күзәтүләренә һәм тәкъдимнәренә расласа.

Дәлилләр файдалы дип санала, әгәр мәгълүмат контроль (аудит) субъектына үз максатларына ирешергә булышса.

Дәлилләр ясалган нәтижеләренә һәм тәкъдимнәренә дәлилләргә тиеш.

5.8. Бәяләмә ике нөсхәдә төзелә һәм кереш, аналитик һәм йомгаклау өлешләреннән торырга тиеш.

5.9. Бәяләмә контроль (аудит) субъектының эш төркеме тарафыннан имзалана, контрольлек (аудит) субъекты житәкчесе белән килештерелә һәм тикшерүнең соңгы көннән дә соңга калмыйча кул кую өчен контроль (аудит) объектына жиберелә.

5.10 Эчке финанс аудитын үткәрү нәтижеләре буенча контроль ачыкланган кимчелекләрне һәм житешсезлекләрне бетерү, эчке финанс тикшерүенең нәтижелелеген арттыру буенча тәкъдимнәренә нәтижелә гамәлгә ашыруны тәмин итү булып тора, һәм жирлек башлыгы тарафыннан башкарыла.